

Rada
Evropské unie

Brusel 16. února 2022
(OR. en)

6320/22

**Interinstitucionální spis:
2022/0042(NLE)**

ENV 135
COMER 16
MI 115
ONU 24

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. února 2022
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2022) 62 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 62 final.

Příloha: COM(2022) 62 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.2.2022
COM(2022) 62 final

2022/0042 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí o postoji, který má být zaujat jménem Unie v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o plánované přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad kontaminovaný rtutí nebo sloučeninami rtuti (dále jen „rtutí kontaminovaný odpad“) podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Minamatská úmluva o rtuti

Minamatská úmluva o rtuti (dále jen „úmluva“) je hlavním mezinárodním právním rámcem, jehož cílem je chránit lidské zdraví a životní prostředí před antropogenními emisemi a uvolňováním rtuti a jejích sloučenin do ovzduší, vody a půdy. Podchycuje celý životní cyklus rtuti od primární těžby rtuti až po odstraňování odpadů obsahujících rtuť. Úmluva vstoupila v platnost dne 16. srpna 2017. Evropská unie je smluvní stranou úmluvy¹ stejně jako všechny členské státy.

Podle ustanovení čl. 11 odst. 2 úmluvy se pro účely této úmluvy „odpadem obsahujícím rtuť“ rozumí látky nebo předměty, které a) se skládají ze rtuti nebo sloučenin rtuti nebo b) obsahují rtuť nebo sloučeniny rtuti nebo c) jsou kontaminovány rtutí nebo sloučeninami rtuti, v množství překračujícím příslušné limity definované konferencí smluvních stran, které je odstraněno nebo se zamýšlí odstranit nebo se vyžaduje odstranit podle ustanovení vnitrostátního práva nebo této úmluvy. V tomto ustanovení se dále uvádí, že tato definice „odpadu obsahujícího rtuť“ nezahrnuje odpad z těžby (skrývku, odpadní kamení a důlní hlušinu), kromě odpadu z primární těžby rtuti, pokud obsahují rtuť nebo sloučeniny rtuti v množství pod limity definovanými konferencí smluvních stran.

V čl. 11 odst. 3 úmluvy se stanoví, že odpad, který je odpadem obsahujícím rtuť podle čl. 11 odst. 2, musí být spravován environmentálně šetrným způsobem.

Konference smluvních stran přijala na svém třetím zasedání (25.–29. listopadu 2019) rozhodnutí MC-3/5², které stanoví:

Na jedné straně veškerý odpad, který se skládá ze rtuti nebo sloučenin rtuti nebo který obsahuje rtuť nebo sloučeniny rtuti, je „odpadem obsahujícím rtuť“, jak je stanoveno v čl. 11 odst. 2 úmluvy, bez ohledu na to, kolik rtuti nebo sloučenin rtuti odpad obsahuje. Pokud jde o skrývku a odpadní kamení z jiné těžby než primární těžby rtuti, není třeba stanovovat limity, což znamená, že spadají do oblasti působnosti článku 11 úmluvy.

Na druhé straně, pokud jde o odpady kontaminované rtutí nebo sloučeninami rtuti („rtutí kontaminovaný odpad“), včetně hlušiny z těžby jiné, než je primární těžba rtuti (dále jen „důlní hlušina“), a vzhledem k tomu, že smluvní strany nedosáhly dohody, má skupina

¹ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/939 ze dne 11. května 2017 o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti jménem Evropské unie (Úř. věst. L 142, 2.6.2017, s. 4).

² Rozhodnutí MC-3/5 *Limity pro odpad obsahující rtuť*, Zpráva konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti o činnosti jejího třetího zasedání, UNEP/MC/COP.3/23 ze dne 7. ledna 2020, je k dispozici na této adrese: https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf

technických odborníků zřízená konferencí smluvních stran na jejím druhém zasedání (19.–23. listopadu 2018) pokračovat v jednáních o příslušných limitech během období mezi zasedáními, jež předchází čtvrtému zasedání.

2.2. Konference smluvních stran

Konference smluvních stran úmluvy vykonává funkce, které jsou jí úmluvou uloženy, a za tím účelem mimo jiné zvažuje a provádí jakákoli další opatření, která mohou být požadována pro dosažení cílů úmluvy, včetně přijetí příslušných pokynů.

Podle článku 28 úmluvy a podle rozhodnutí MC-1/1 o jednacím řádu přijatého konferencí smluvních stran na jejím prvním zasedání (24.–29. září 2017) má každá smluvní strana jeden hlas. Unie však jakožto organizace regionální hospodářské integrace uplatňuje své právo hlasovat ve věcech spadajících do její působnosti počtem hlasů, který se rovná počtu jejich členských států, jež jsou smluvními stranami této úmluvy. Unie neuplatňuje své hlasovací právo, jestliže některý z jejich členských států uplatní své hlasovací právo, a naopak.

2.3. Zamýšlený akt konference smluvních stran

Výše uvedená odborná činnost mezi zasedáními vyústila ve zvláštní zprávu vypracovanou sekretariátem úmluvy, která obsahuje návrh rozhodnutí konference smluvních stran o limitech pro odpad obsahující rtuť určený k posouzení a případnému přijetí v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti (zamýšlený akt)³.

Zamýšlený akt stanoví limity umožňující identifikaci rtutí kontaminovaného odpadu, na něž se bude vztahovat článek 11 úmluvy. V souladu s tím zamýšlený akt blíže vymezí oblast působnosti ustanovení úmluvy týkajících se odpadu, zejména čl. 11 odst. 3 o povinnosti spravovat příslušný odpad obsahující rtuť environmentálně šetrným způsobem.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

Navrhovaným postojem, který má být zaujat jménem Unie, je podpořit v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran přijetí zamýšleného aktu, který je v souladu s *acquis* EU.

Vzhledem k tomu, že zamýšlený akt doplní rozhodnutí MC-3/5 tím, že se bude zabývat jinou kategorií odpadu obsahujícího rtuť, tj. rtutí kontaminovaným odpadem, je tento navrhovaný postoj plně v souladu s postojem EU přijatým s ohledem na třetí zasedání konference smluvních stran úmluvy, která přispěla k vypracování tohoto rozhodnutí a již se zabývala otázkou určení limitů pro takový odpad⁴.

Odpad obsahující rtuť je na úrovni EU regulován, zejména nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008⁵, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech⁶, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES ze dne 15. března 2006 o nakládání s

³ UNEP/MC/COP.4/8.

⁴ Viz rozhodnutí Rady (EU) 2019/2119 ze dne 21. listopadu 2019 o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie na třetím zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy (Úř. věst. L 3210, 11.12.2019, s. 117).

⁵ Úř. věst. L 137, 24.5.2017, s. 1.

⁶ Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3.

odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES⁷ a rozhodnutím Komise 2000/532/ES ze dne 3. května 2000, kterým se nahrazuje rozhodnutí 94/3/ES, kterým se stanoví seznam odpadů podle čl. 1 písm. a) směrnice Rady 75/442/EHS o odpadech, a rozhodnutí Rady 94/904/ES, kterým se stanoví seznam nebezpečných odpadů ve smyslu čl. 1 odst. 4 směrnice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadech⁸.

Právní předpisy EU o odpadech vycházejí z klíčové povinnosti stanovené v člancích 13 a 17 směrnice 2008/98/ES, podle níž členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění nakládání s odpady způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí. Těmito ustanoveními se provádí povinnost podle čl. 11 odst. 3 úmluvy spravovat odpad environmentálně šetrným způsobem.

Zatímco se EU rozhodujícím způsobem podílela na vypracování úmluvy, včetně jejích ustanovení o odpadech obsahujících rtuť, a odborníci EU významně přispěli k výše zmíněným expertním debatám v období mezi zasedáními; *acquis* EU týkající se odpadů jde ve skutečnosti nad rámec požadavků článku 11 úmluvy, protože veškerý odpad obsahující rtuť uvedený v tomto ustanovení je na úrovni EU regulován a musí být spravován environmentálně šetrným způsobem bez ohledu na obsah rtuti nebo jejích sloučenin.

Postoj Unie je zapotřebí, protože smluvní strany úmluvy musí zamýšlený akt po jeho přijetí provést.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, kterými se stanoví *„postoje, které má jménem Unie zaujmout orgán zřízený dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody.“*

Pojem *„akty s právními účinky“* zahrnuje akty s právními účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se řídí dotyčný orgán. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale *„mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem Unie“*⁹.

4.1.2. Použití na stávající případ

Konference smluvních stran je orgánem zřízeným úmluvou, konkrétně Minamatskou úmluvou o rtuti.

Zamýšlený akt, který má konference smluvních stran přijmout, představuje akt s právními účinky, jelikož strany úmluvy přijímají opatření pro zajištění jeho provádění a dodržování.

Zamýšlený akt nedoplňuje ani nepozměňuje institucionální rámec uvedené úmluvy.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

⁷ Úř. věst. L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁸ Úř. věst. L 226, 6.9.2000, s. 3.

⁹ Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, k němuž se zaujímá postoj jménem Unie. Má-li zamýšlený akt dvojitý účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek označit jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté na základě čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základě, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Použití na stávající případ

Hlavní cíl a obsah zamýšleného aktu se týká životního prostředí.

Hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 192 odst. 1 SFEU.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 SFEU ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti, pokud jde o přijetí rozhodnutí, kterým se stanoví limity pro odpad obsahující rtuť podle čl. 11 odst. 2 uvedené úmluvy

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Rozhodnutím Rady (EU) 2017/939¹⁰ uzavřela Unie Minamatskou úmluvu o rtuti¹¹, která vstoupila v platnost dne 16. srpna 2017.
- (2) Na základě rozhodnutí MC-1/1 o jednacím řádu, který konference smluvních stran této úmluvy přijala na svém prvním zasedání, vynaloží smluvní strany veškeré úsilí, aby se na základě konsensu dohodly na všech podstatných záležitostech.
- (3) Konference smluvních stran úmluvy na svém třetím zasedání ve dnech 25.–29. listopadu 2019 přijala rozhodnutí MC-3/5¹², kterým se stanoví limity pro odpad skládající se ze rtuti nebo sloučenin rtuti nebo obsahující rtuť nebo sloučeniny rtuti, jak je uvedeno v čl. 11 odst. 2 úmluvy, a kterým se požaduje, aby skupina technických odborníků zřízená konferencí smluvních stran na jejím druhém zasedání ve dnech 19.–23. listopadu 2018 určila limity pro odpad kontaminovaný rtutí nebo sloučeninami rtuti („rtutí kontaminovaný odpad“), včetně hlušiny z jiné těžby než primární těžby rtuti.
- (4) Konference smluvních stran úmluvy má během druhé části svého čtvrtého zasedání ve dnech 21.–25. března 2022 přijmout rozhodnutí (dále jen „navrhované rozhodnutí“) o limitech pro rtutí kontaminovaný odpad, jak je stanoveno v čl. 11 odst. 2 úmluvy, které by ve svém důsledku vymezilo oblast působnosti článku 11 úmluvy s ohledem na takový odpad. Rtuť kontaminovaný odpad, který by spadal do působnosti čl. 11

¹⁰ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/939 ze dne 11. května 2017 o uzavření Minamatské úmluvy o rtuti jménem Evropské unie (Úř. věst. L 142, 2.6.2017, s. 4).

¹¹ Ověřená kopie Minamatské úmluvy o rtuti je k dispozici na adrese: <https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf>

¹² Rozhodnutí MC-3/5 *Limity pro odpad obsahující rtuť*, Zpráva konference smluvních stran Minamatské úmluvy o rtuti o činnosti jejího třetího zasedání, UNEP/MC/COP.3/23 ze dne 7. ledna 2020, je k dispozici na této adrese: https://www.mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/final_report/UNEP-MC-COP-3-23-Report-EN.pdf

odst. 2 úmluvy, by tak měl být na základě čl. 11 odst. 3 této úmluvy spravován environmentálně šetrným způsobem.

- (5) Je vhodné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie na konferenci smluvních stran úmluvy, neboť pokud bude toto navrhované rozhodnutí schváleno, pak bude mít právní účinky, jelikož smluvní strany úmluvy budou muset přijmout opatření k jejímu provedení na vnitrostátní a/nebo regionální úrovni.
- (6) Unie významně přispěla k vypracování ustanovení úmluvy týkajících se odpadu a k odborné činnosti mezi zasedáními, jež byla zahájena rozhodnutím MC-3/5 a jejímž výsledkem je navrhované rozhodnutí; *acquis* Unie již vyžaduje, aby bylo s veškerým odpadem obsahujícím rtuť uvedeným v čl. 11 odst. 2 úmluvy, a to včetně rtutí kontaminovaného odpadu, nakládáno způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a nepoškozuje životní prostředí bez ohledu na obsah rtuti.
- (7) Unie by měla podpořit přijetí rozhodnutí konference smluvních stran úmluvy, jež je v souladu s *acquis* Unie,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být zaujat jménem Unie v rámci druhé části čtvrtého zasedání konference smluvních stran úmluvy, je podpořit přijetí rozhodnutí o limitech pro rtutí kontaminovaný odpad, jež je v souladu s *acquis* Unie.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*